

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/102

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2022/3386
Karar No. 2022/4080
Tarihi: 28.03.2022

- **İŞ MÜFETTİŞİ RAPORUNA İTİRAZ**
- **İŞ MÜFETTİŞİ RAPORUNUN GENEL TESPİTLERİ İÇERMESİ HALİNDE İTİRAZDA HUSUMETİN BAKANLIĞA YÖNELTİLMESİNİN GEREKTİĞİ**
- **İŞ MÜFETTİŞİ RAPORLARINDA İŞÇİ ALACAKLARININ MİKTAR OLARAK BELİRLENMESİ DURUMUNDA DAVANIN BAKANLIĞIN YANINDA İŞÇİYE DE YÖNELTİLMESİNİN GEREKTİĞİ**

ÖZETİ: İş Müfettişi tarafından tutulan tutanaklar ile düzenlenen raporların işçi alacaklarına ilişkin kısımlarına tarafların otuz gün içinde itiraz hakkı mevcut olup, bu kapsamda açılan davalarda ayrı bir hukuki yarar şartı aranmaz.

İşçi şikâyeti veya genel nitelikteki teftiş sonucu işyerinin genel uygulamasının belirlendiği tutanak veya raporlara karşı dava, sadece Bakanlık aleyhine açılabilir. Tespite dair hakkın ilgilendirdiği işçilerin davaya dahili gerekmez.

İşçinin şikâyeti üzerine o işçinin haklarının miktar olarak açık biçimde belirlendiği hallerde ise işveren tarafından açılacak itiraz davasının, Bakanlık yanında işçiye de yöneltilmesi gerekir.

DAVA: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizen incelenmesi davacı vekili tarafından istenilmekle, temyiz talebinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulunun 11-18/07/2017 tarihinde birinci teftiş ve 16-17/08/2017 tarihinde gerçekleştirilen 2.teftiş sonrasında 82322,09 dosya no üzerinden iş müfettişleri tarafından düzenlenen raporların ve tutulan tutanakların işçilerin fazla mesai alacaklarına ilişkin kısımlarına 4857 Sayılı İş Kanunu 92/3. Mad. uyarınca itirazlarının kabulüne, rapor ve tutanakların iptaline karar verilmesini talep ve dava talep etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili, dava konusu teftiş raporunun 30/01/2018 tarihinde davacı iş verene tebliğ edildiğini, ilgili mevzuat uyarınca dava açma sürelerinin 30 gün olduğunu, davacının davayı 02/03/2018 tarihinde açtığını, teftiş raporunun süre itibariyle kesinleştiğini, mahkeme davanın esasına girse dahi bu tip davalarda davalı kurumun taraf sıfatı bulunmadığını, bu tür davaların taraflarının işçi ile işveren olduğunu, mahkeme aksi kanaatteyse dahi dava konusu raporda adı geçen 169 işçinin de davaya dahil edilmesi gerektiğini, aksi halde davanın usul şartlarının oluşmayacağını, dava konusu rapor düzenleyen İş Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın adresinin İzmir'de olduğunu, davanın yetkili İzmir Asliye Hukuk Mahkemelerine yetkisizlikle gönderilmesi gerektiğini, dava konusu raporun işçi alacaklarına ilişkin kısımları hakkında taraflara dava açma hakkı tanındığını, raporun tamamının iptali için dava açılmayacağını, işçilerin 45 saat üzerinde olan haftalık çalışma süresi gibi tespitlerle ilgili olarak itiraz ve dava açma hakkı olmadığından kendilerinin de bu hususlarda savunma yapmayacaklarını, rapor düzenlenirken 68 işçinin ifadesine başvurulduğunu, bu durumda davacının yeniden tanık dinletmesine gerek olmadığını ve kendilerinin de muvafakatlarının olmadığını, iş yerinin denetlenmesi sırasında tutulan 18/07/2017 ve 17/08/2017 tarihli tutanaklardaki maddelenen hususlara işveren vekili Av. Mehmet Erbil tarafından itirazda bulunulmadığını, şerh düşülmediğini ve imzası ile tüm noksanlıkların teyit edildiğini, vekil tarafından noksanlıkların giderilmesi için süre talep edilmiş ve kendilerine süre verildiğine dair mehil yazısının da vekile elden tebliğ edildiğini, işçilerin 20/07/2017 - 31/07/2017 tarihleri arasında yaptıkları fazla mesailerin de henüz hesaplanmadığı için ödenmediğini tutanakta yer alan imzası ile ikrar ettiği savunarak davanın reddini istemiştir.

Yerel Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece özetle, iş müfettişi raporlarının işçilerin alacaklarına yönelik kısımlarına karşı işçi ya da işveren tarafından açılacak davaların yerine göre eda davası yerine göre ise menfi tespit davası özelliği gösterdiği, her halükarda bu davaların taraflarının işçi ve işveren olduğu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü'nün bu davalarda taraf sıfatı bulunmadığı, gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

İstinaf:

Karara karşı davacı vekili tarafından istinaf yoluna başvurulmuştur.

Bölge Adliye Mahkemesi Kararının Özeti:

Bölge Adliye Mahkemesince, özetle, verilen kararda usul ve Kanuna aykırılık bulunmadığı, gerekçesiyle davacı başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

Temyiz:

Bölge Adliye Mahkemesi kararını davacı taraf temyiz etmiştir.

Gerekçe:

İş Müfettişi tarafından tutulan tutanaklar ile düzenlenen raporların işçi alacaklarına ilişkin kısımlarına tarafların otuz gün içinde itiraz hakkı mevcut olup, bu kapsamda açılan davalarda ayrı bir hukuki yarar şartı aranmaz.

İşçi şikâyeti veya genel nitelikteki teftiş sonucu işyerinin genel uygulamasının belirlendiği tutanak veya raporlara karşı dava, sadece Bakanlık aleyhine açılabilir. Tespite dair hakkın ilgilendirdiği işçilerin davaya dahili gerekmez.

İşçinin şikâyeti üzerine o işçinin haklarının miktar olarak açık biçimde belirlendiği hallerde ise işveren tarafından açılacak itiraz davasının, Bakanlık yanında işçiye de yöneltilmesi gerekir.

Somut uyuşmazlıkta, dava konusu iptale ilişkin rapor, işçi şikayeti üzerine işyerinin genel uygulamasını belirlemeye yönelik olarak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı iş müfettişliğince hazırlanmış olup davanın Bakanlık yerine Türkiye İş Kurumu'na yöneltilerek sonuçlandırılması hatalıdır.

Mahkemece, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 124. maddesi kapsamında hasımda yanılma nedeniyle dava Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na yönlendirilerek taraf teşkili sağlandıktan sonra yargılama yapıp sonuca gidilmelidir. Kararın bu nedenle bozulması gerekmiştir.

SONUÇ:

Temyiz olunan İlk Derece Mahkemesi kararının ve bu karara karşı istinaf başvurusunu esastan reddeden Bölge Adliye Mahkemesi kararının, yukarıda yazılı sebepten dolayı **BOZULARAK ORTADAN KALDIRILMASINA**, dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin ise kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgisine iadesine, 28/03/2022 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.